بررسی مواضع

واکنش د
به تجاوز اس

کشورهای عربی حمله اسرائیل را محکوم کردند و کشورهای

عکس: آرش خاموشی، هم میهن

محمدحسین لطف‌الهی
خبرنگار بین‌الملل

بسیاری از کشورها در جهان حمله نظامی اسرائیل به ایران را محکوم کـرده و خواهان پایـان روند افزایش تنش‌ها شـده‌اند، اما آمریکا و قدرت‌های اروپایی ضمن نادیده گرفتن قواعد کلی حقوق بین‌الملل ترجیح داده‌اند یا در کنار اسـرائیل بایستند یا صرفاً بر لزوم کنترل تنش‌ها تأکید کنند.

ارتش اسرائیل، بامداد جمعه ۲۳ خرداد، حمله نظامی به ایران را آغاز کرد. در این حمله فرماندهان و مراکز نظامی، دانشـمندان و مراکز هسـته‌ای و البته مناطق مسـکونی هدف قـرار گرفتند و مقام‌های ارشد رژیم اسرائیل هم اعلام کردند که حملات در روزهای آینده ادامه خواهد یافت. عصر روز جمعه، ایران در اقدامی متقابل، حمله موشکی به سرزمین‌های اشـغالی را در دستور کار قرار داد. آغـاز دوباره درگیری‌های نظامی ایران و اسـرائیل که طی ماه‌های گذشـته هم جهان در دو مقطع شاهد آن بود، موجی از واکنش‌ها و اظهارنظرهای بین‌المللی را در پی داشت. در این گزارش به مرور واکنش‌ها و موضع‌گیری‌های نهادهای بین‌المللی و سایر کشورها در خصوص حمله نظامی اسرائیل خواهیم پرداخت:

سازمان ملل متحد

آنتونیو گوترش، دبیرکل سـازمان ملل متحد از جمله نخستین مقام‌های بین‌المللی بود که به حمله نظامی اسرائیل واکنش نشان داد و خواسـتار «خویشتن‌داری حداکثری» برای جلوگیری از ورود به «درگیری نظامی شدیدتر» شد. فرحان حق، سخنگوی دبیرکل سـازمان ملل متحد در این باره گفت: «دبیرکل هر گونه تنش‌زایی نظامـی در منطقه خاورمیانه را محکوم می‌کنـد. به طور خاص، او نگران حمله نظامی اسرائیل به تأسیسات هسته‌ای ایران است؛ آن هم در شـرایطی که گفت‌وگوها میان ایـران و ایالات متحده درباره وضعیت برنامه هسته‌ای ایران در جریان بود.» گوترش همچنین در گفت‌وگـوی تلفنی با عباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران اعلام کرد که در راستای استفاده از ظرفیت سازمان ملل برای جلوگیری از تشدید تنش و بازگشت امنیت و آرامش به منطقه تلاش خواهد کرد.

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی

رافائل گروسـی، دبیرکل آژانس بین‌المللی انرژی در نخستین واکنش به حمله اسرائیل، صبح روز جمعه اظهار کرد که تأسیسات هسته‌ای «هیچگاه نباید مورد حمله قرار گیرند» و از همه طرف‌ها خواسـت که با حداکثر خویشـتنداری از تشـدید تنش خودداری کنند. او گفت: «این تحولات عمیقاً نگران‌کننده اسـت. من تأکید می‌کنم هر گونه اقدام نظامی علیه تأسیسـات هسته‌ای که امنیت این تأسیسات را به خطر بیندازد، تبعات گسترده‌ای برای مردم ایران، منطقه و حتی فراتر از آن خواهد داشت.» گروسی در نشست شورای امنیت سـازمان ملل متحد نیز گزارش‌هایی را درباره حملات علیه تأسیسات هسته‌ای ایران و تبعات این حملات ارائه کرد.

ناتو

مارک روته، دبیرکل سـازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) روز جمعه در نشستی خبری در استکهلم پایتخت سوئد به خبرنگاران گفت که «من فکر می‌کنم در حال حاضر ضروری است که متحدان اسـرائیل از جمله ایالات متحده برای تنش‌زدایی تلاش کنند.» به گفته او، اقدام اسرائیل اقدامی «یکجانبه» بود.

اتحادیه آفریقا

اتحادیه آفریقا که ۵۵ کشـور این قـاره را نمایندگی می‌کند، با انتشار بیانیه‌ای حمله اسرائیل به ایران را «تهدیدی جدی برای صلح بین‌المللی» خواند.

همسایگان ایران و کشورهای غرب آسیا

عمان، کشـوری کـه نقش میانجـی را در مذاکرات هسـته‌ای غیرمسـتقیم ایران و ایالات متحده ایفا می‌کند، در اولین سـاعات پس از آغاز حمله اسرائیل به این حمله واکنش نشان داد. عمان این حملات را «نشـان‌دهنده نقض آشکار منشور سازمان ملل متحد، اصول حقوق بین‌الملل و رفتاری غیرقابل قبول» خواند و آن را باعث بی‌ثباتی بیشتر منطقه و صلح و امنیت دانست. این کشور همچنین، اسرائیل را مسئول تشـدید تنش‌ها خواند و در فراخوانی از جامعه جهانی خواست که برای توقف این اقدام خطرناک، موضعی قاطع و صریح اتخاذ کنند.

عمان، کشوری که نقش میانجی را در مذاکرات هسته‌ای غیرمستقیم ایران و ایالات متحده ایفا می‌کند، در اولین ساعات پس از آغاز حمله اسرائیل به این حمله واکنش نشان داد. عمان این حملات را «نشان‌دهنده نقض آشکار منشور سازمان ملل متحد، اصول حقوق بین‌الملل و رفتاری غیرقابل قبول» خواند و آن را باعث بی‌ثباتی بیشتر منطقه و صلح و امنیت دانست

عراق نیز که آسـمان آن برای حمله به ایران مورد اسـتفاده قرار گرفت، ضمن اعتراض به نقض حریم هوایی خود، اقدام اسـرائیل را محکوم کرد. شیاع السودانی، نخست‌وزیر عراق در بیانیه‌ای حمله نظامی اسـرائیل به ایران را محکوم کرد و گفت که حملات اسرائیل نقض قوانین بین‌المللی محسوب می‌شود و امنیت جهانی را تهدید می‌کنـد: «دولت عراق به قوی‌ترین شـکل ممکـن حمله نظامی صهیونیست‌ها به جمهوری اسـلامی ایران را محکوم می‌کند. این اقـدام نقض فاحش اصول پایه‌ای حقوق بین‌الملل و منشـور ملل متحد است و تداوم آن تهدیدی برای صلح و امنیت در جهان است.»

بر اساس اعلام وزارت خارجه عراق، این کشور به شورای امنیت سـازمان ملل متحد برای نقض حریم هوایی خود از سوی اسرائیل شکایت کرده و خواستار «مسئولیت‌پذیری شورای امنیت سازمان ملل متحد» و «جلوگیری از تکرار چنین اتفاقاتی» شد.

رجب طیـب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه با انتشـار پیامی در حساب کاربری خود در شبکه‌های اجتماعی، حملات اخیر اسرائیل به ایران را به شدت محکوم کرد و آن را «تحریکی آشکار و ناقض حقوق بین‌الملل» توصیف کرد. اردوغان در این پیام تاکید کرد: «حملات اسرائیل به کشور همسایه‌مان ایران، تحریکی آشکار است که به‌طور کامل حقوق بین‌الملل را نادیده می‌گیرد. رژیم نتانیاهو با اقدامات بی‌پروایانه، متجاوزانه و قانون‌گریز خود در تلاش اسـت منطقه ما و حتی کل جهان را به فاجعه بکشاند.» او با اشاره به اینکه اسرائیل، به‌ویژه در غزه، راهبرد خون، اشـک و بی‌ثباتـی را در پیش گرفته و اکنون با حملات صبح امروز وارد مرحله‌ای بسـیار خطرناک شده، افزود: «در دورانی که مذاکرات درباره برنامه هسـته‌ای ایران شدت گرفته و فشارهای بین‌المللی علیه اقدامات غیرانسانی اسرائیل در غزه افزایش یافته، انجام چنین حملاتی نشان می‌دهد که این رژیم هیچ اعتقادی به قواعد و قوانین ندارد.»

واکنش‌ها در ترکیه به اظهارنظر رئیس‌جمهور این کشور محدود نمی‌شـود. وزارت امور خارجه این کشـور در بیانیه‌ای تصریح کرد کـه «این حملات نشـان داد که دولت نتانیاهـو نمی‌خواهد هیچ موضوعی از طریق دیپلماتیک حل شود و از به خطر انداختن ثبات منطقه‌ای و صلح جهانی در راسـتای منافع خود خودداری نکرده است.» نعمان کورتولموش، رئیس مجلس ترکیه نیز با انتشار پیامی در شـبکه اجتماعی ایکس در واکنش به حملات اسرائیل به ایران نوشـت: «حملات اسـرائیل به ایران را که هیچ قانون یا مرزی را به رسمیت نمی‌شناسد و معنایی جز به آتش کشیدن منطقه و جهان ندارد، به شدت محکوم می‌کنیم.»

وزارت خارجه عربسـتان در بیانیه‌ای اعلام کرد که «عربسـتان سعودی، تجاوزات آشـکار اسرائیل علیه جمهوری اسلامی ایران را که حاکمیت و امنیت آن را تضعیف می‌کند و نقض آشکار قوانین و هنجارهای بین‌المللی است، به شدت محکوم و آن را رد می‌کند.» فیصـل بن‌فرحان، وزیر امور خارجه این کشـور نیـز در گفت‌وگو با همتای ایرانی ضمن مخالفـت با به کارگیری زور و لزوم به کارگیری گفت‌وگو برای حـل اختلافات تاکید کرد. بن فرحان خاطرنشـان کرد: «حمله اسرائیل تلاش‌ها برای کاهش تنش و رسیدن به راه‌حل دیپلماتیک را به خطر می‌اندازد.»

قطر اقدامات اسرائیل را از بین‌برنده فرصت‌های صلح دانست. محمدبن عبدالرحمن آل‌ثانی نخست‌وزیر و وزیر خارجه قطر گفت:

گزارش نظامی

ارتش: F35 اسرائیل را در آسمان منهدم کردیم

پاسخ نیروهای مسلح ایران به حمله تجاوزکارانه اسرائیل

ایران شامگاه روز جمعه، حملات موشکی خود به سمت سرزمین‌های اشغالی را آغاز کرد. در این عملیات که نام وعده صادق ۳ بر آن گذاشته شد، نقاط مختلفی از اسرائیل از جمله تل‌آویو و حیفا هدف قرار گرفت. ایران در چند موج، مناطق مختلف اسرائیل را هدف موشک قرار داد. اطلاعات رسمی از نوع موشک‌های اسـتفاده شـده در این عملیات منتشـر نشـده اسـت. اما برآوردها و تحلیل کارشناسان نظامی می‌گوید احتمالاً ایران از موشک‌های هایپرسونیک برای این حمله استفاده کرده است.

بر اسـاس اطلاعات منتشر شده از سوی رسـانه‌های داخلی، پایگاه‌های هوایی اوادا، نواتیم و تل‌نوف تل‌آویو، بخشـی از سـاختار وزارت دفاع اسرائیل، سـاختمان کریاه، صنایع نظامی، مقرهای نظامی در تل‌آویو و مرکز تحقیقات هسته‌ای اسـرائیل در این شهر در میان ۱۵۰ هدف مشـخص شده ایران قرار داشـتند. همچنین با توجه به هدف گرفتن سه پایگاه هوایی راهبردی، گفته می‌شـود هواپیماهـای اف-۳۵، اف-۱۶ و اف-۱۵، مرکز جنگ الکترونیک و مرکز فرماندهی عملیات‌های نظامی در کنار هواپیماهای ترابری و سوخت‌رسان سنگین مورد هدف قرار گرفتند. به گفته احمد وحیدی، مشاور عالی فرمانده کل سپاه، پایگاه‌های اسرائیلی که در جریان عملیات وعده صادق ۳ هدف حمله موشـکی ایران قرار گرفتند، پایگاه‌هایی بودند کـه از آن‌ها برای حمله به ایران استفاده شده بود.

تصاویر منتشر شـده از سوی رسانه‌های عربی مستقر در سرزمین‌های اشغالی و همچنین تصاویر منتشر شـده در شبکه‌های اجتماعی نشان می‌دهد که پدافند چندلایه اسـرائیل در رهگیری برخی از این موشک‌ها ناتوان بوده است. ایران برای عبور از پدافند پیچیده و چندلایه اسرائیل که ارتفاعات مختلفی را پوشش می‌دهد، از شلیک انبوه استفاده می‌کند.

بر اسـاس آخرین آماری که خبرگزاری تسـنیم به نقل از شـبکه ۱۱ اسـرائیل منتشـر کرد، در حملات ایران ۴ اسـرائیلی کشـته و ۲۰۰ نفر زخمی شدند. گفته می‌شود که بخشی از تلفات صهیونیست‌ها مربوط به اصابت موشک به یک شهرک صهیونیست‌نشـین در جنوب تل‌آویو اسـت. نورنیوز به نقل از منابع عبری نوشت: «محل کشته‌شـدگان شـهرک «ریشـون لتسـیون» در جنوب تل‌آویو بوده است؛ منطقه‌ای که هدف مستقیم موشک‌های ایرانی قرار گرفته است.

هم‌زمان، سخنگوی بیمارستان وولفسون در تل‌آویو اعلام کرد که در پی حملات موشکی ایران، ۲۱ نفر در این مرکز درمانی پذیرش شده‌اند. بیمارستان ایخیلوف نیز از پذیرش ۵۲ زخمی خبر داده است که اغلب دچار آسیب‌های ناشی از اصابت ترکش یا

اندیشکده‌ها

RS

هشدار «ماگا» به ترامپ درباره حمایت از اسرائیل

رئیس‌جمهـوری که قـول داد بـا پایـان «جنگ‌های بی‌پایـان» «آمریـکا را دوباره بزرگ» کند، حـالا خود را در لبه پرتگاه جنـگ بی‌پایانی دیگر می‌بیند. حملات اسـرائیل به ایـران پـس از آن رخ داد که رئیس‌جمهور دونالد ترامپ گفت امیدوار به توافق هسـته‌ای است و علناً تصریح کرد نمی‌خواهد اسـرائیل با اقدام نظامی دخالت کند. اسـرائیل از ترامپ سـرپیچی کرد. حالا ترامپ می‌گوید تمام‌مدت از حملات خبر داشته است. اقدام بعدی ترامپ معلوم نیست؛ اما برخی از چهره‌های برجسته درون جنبش گسترده «ماگا» از او می‌خواهند ایالات متحده را به میانه یک جنگ خاورمیانه‌ای دیگر نکشد.

تاکـر کارلسـون می‌گویـد ترامـپ در این حملات هم‌دست است و اصرار دارد که این جنگ آمریکا نیست. او جمعه در خبرنامه‌ای که برای مشترکان پول‌داده‌اش فرستاده می‌نویسد: «ارتش اسرائیل، به لحاظ فیزیکی مرتکب این حمله نشـده اما سـال‌ها ارسـال بودجه و سلاح به اسـرائیل که ترامپ هم الان در «تروث» پُزش را داد، بدون تردید آمریکا را در مرکز وقایع شب گذشته قرار می‌دهد. واشنگتن می‌دانست این حملات اتفاق خواهند افتاد. آن‌ها در اجرای این حملات به اسرائیل کمک کردند.» کارلسـون ادامه می‌دهد: «ارزشـش را دارد که قدمی به عقـب برداریم و فکر کنیم، این کارها کدامـش فایده‌ای برای ایالات متحـده دارد. یک مورد هم به ذهن‌مان نمی‌رسـد.» او تصریـح می‌کند: «اگر اسرائیل می‌خواهد این جنگ را به راه بیاندازد، اختیار دارد چنین کند... اما نه با حمایت آمریکا.» او با اشـاره به وعده‌های ترامپ درباره سیاسـت خارجی می‌گوید مداخله مسـتقیم آمریکا «اهانتی زننـده به میلیون‌ها رأی‌دهنـده خواهد بود که به امید دولتی رأی دادند که بالاخره آمریکا را اول قـرار دهد. آنچه پس از این اتفاق می‌افتـد، ریاسـت‌جمهوری ترامـپ را تعریف خواهد کـرد.» او حرفش را چنین پایان می‌دهد: «اسـرائیل را رها کنیـد... بگذارید خـودش در جنگ‌های خودش بجنگد.»

استیون بنن، مشاور اسبق ترامپ، موافق است که آمریکا بیرون این درگیری بماند: «شـما [اسرائیلی‌ها] داریـد دفاع از خودتان را اول قرار می‌دهید و این عیبی نـدارد، اما ما هم باید دفاع از خودمان را اول قرار دهیم. آنچه نمی‌تواند اتفاق بیفتد این اسـت کـه ما به میانه جنگ دیگری کشـیده شـویم.» ایـن چهره‌های ماگا متفق‌القول بر این باورند که آمریکا نباید در جنگی بین اسرائیل و ایران مداخله کند. ساگر انجتی، مجری برنامه «برکینگ پوینتز» می‌گوید اسـرائیل کاری کرده ترامپ مسخره به نظر برسـد: «اسرائیل حالا ایالات متحده را مسـخره کرده اسـت. رئیس‌جمهور ترامپ امروز گفت که نمی‌خواهد قبل از مذاکرات فردا حمله کند و آن‌ها باز هم این کار را کردند. حمله امروزشان، خرابکاری‌ای عمدی اسـت و تلاشی آشکار که ما را مجبور کنند وارد جنگ شویم. باید مقاومت کنیم.» چارلی کِرک، مجری «ترنینگ پوینتز یواس‌ای» می‌گوید اسرائیل هر کاری دوسـت دارد بکند اما ضروری است که ایالات متحده درگیـر نباشـد و حرف‌های نئوکان‌هایی که خواسـتار جنـگ دیگری بـرای آمریکا هسـتند، نادیـده گرفته شـود. کرک در متنی طولانی می‌نویسد: «در ساعات و روزهـای پیـش رو، جنگ‌طلبانی خواهنـد بود که از آمریکا خواهند خواسـت، مداخله‌اش در این درگیری را افزایش دهد. آن‌ها خواهند خواسـت که «کار را تمام کنیـم» یا به اسـرائیل کمک کنیم «پاکسـازی کند». ادعا خواهند کرد (اگر این حرف‌ها را قبلاً شـنیده‌اید بگوییـد) که اگر رژیم ایران را سـرنگون کنیـم، از ما به عنوان آزادی‌بخش استقبال خواهد شد. باید عمیقاً به این ادعاها بدبین باشید.» او می‌گوید: «تمرکز ما نباید رفتن به دنبال تغییر رژیم یا تشدید بیشتر دخالت آمریکا باشد. یک جنگ تازه آخرین چیزی است که الان آمریکا می‌خواهد. خواسته اصلی ما باید صلح باشد؛ آن هم در اسـرع وقت.» توماس مسی، نماینده کنگره که گاهی مخالف ترامپ اسـت اما همچنان در بخش‌های بزرگی از ماگا محبوب اسـت، در ایکس نوشت: «اگر اسرائیل به اندازه کافی پول دارد که جنگ تهاجمی شروع کند، پس نیـازی به پـول مالیات‌دهنـدگان آمریکایی برای دفاع نـدارد. من به این رأی می‌دهم که ما بودجه‌ای به این جنگ تهاجمی ندهیم.» یکی از چهره‌های بسیار صریح جمهوری‌خواهان واشنگتن در ضدیت با جنگ هم‌نماینده مجلس مارجری تیلور گرین است که خیلی خلاصه سـخن گفـت: «من برای صلـح دعا می‌کنم. صلح؛ این موضع رسمی من است.»

از روی این واکنش‌ها مشخص است که صلح موضع ماگاست. باید دید آیا این جنبش «رئیس‌جمهور صلح» نتیجه خواهد داد که بتواند صلح را محقق کند یا نه.